

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комплексне забезпечення фінансової - економічної безпеки держави

Галузь знань

01 «Соціальні і поведінкові науки»

052 «Політологія. Національна безпека»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Доцяк Ігор Іванович
Контактний телефон викладача	050 433 34 32
E-mail викладача	i_docyak@ukr.net ; ihor.dotsiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок 15.00 – 17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави» належить до переліку нормативних дисциплін циклу загальної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Політологія. Національна безпека» і вивчається у 6 семестрі. Вона спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо розуміння теоретичних основ та загроз фінансово-економічній безпеці України, шляхів подолання негативних фінансово-економічних тенденцій в економіці нашої країни, напрямів забезпечення стабільності Української держави. Вивчення цього курсу сприятиме формуванню наукового світогляду, демократичної політичної культури майбутніх фахівців у сфері національної безпеки. Практичні заняття, передбачені дисципліною, покликані забезпечити якісне самостійне формування студентами умінь критичного мислення, здатності формулювати та відстоювати свої політичні та світоглядні позиції, політичній соціалізації особистості.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Вивчення дисципліни передбачає з'ясування суті, функцій та особливостей економічної, фінансової, бюджетної, грошово-кредитної безпеки в Україні; набуття навичок з аналізу ефективності заходів держави із забезпечення фінансово-економічної безпеки нашої країни. Завдання дисципліни полягають у: з'ясуванні суті і функцій фінансово-економічної безпеки держави; характеристиці складових фінансової безпеки України, безпеки бюджетної та грошово-кредитної системи держави, банківської безпеки Української держави; у виявленні впливу виведення коштів в офшори на стан фінансово-економічної системи України; в аналізі фінансових ризиків у діяльності державних підприємств, установ та банків; у з'ясуванні функцій основних державних структур, що забезпечують фінансово-економічну безпеку України..	
4. Програмні компетентності	
<u>Загальні компетентності:</u> - ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. - ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним. - ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). - ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.. - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності. <u>Фахові компетентності:</u> - СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. - СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання	

теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СКО3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СКО5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СКО6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СКО7. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. СКО9. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.	
5. Програмні результати навчання	
У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти володітимуть наступними компетентностями: Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності. - РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності. - РН04. Мати навички професійної комунікації. - РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. - РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності. - РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. - РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично дослідницький апарат сучасної політичної науки. - РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. - РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. - РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. - РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. - РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. - РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань	
6. Організація навчання	
Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	Політологія. Наці. безпека	3-й	Н
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	прак. заняття сам. роб.
Тема 1. Фінансово-економічна безпека держави: суть і структура.		2	2 8
Тема 2. Основні аспекти економічної безпеки		2	2 8
Тема 3. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави		2	2 8
Тема 4. Корупція як загроза економічній й безпеці держави		2	2 8
Тема 5. Тіньова економіка в системі загроз національній безпеці		2	2 8
Тема 6. Недобросовісна конкуренція як загроза національній безпеці держави		2	2 6
Тема 7. Внутрішньо економічна безпека України		2	2 10
Тема 8. Зовнішньо економічна безпека України		2	2 10
Тема 9. Фінансова безпека в системі економічної безпеки держави		4	4 10
Тема 10. Поняття бюджетної безпеки держави та загрози національним інтересам у бюджетній сфері		2	2 10
Тема 11. Грошово-кредитна політика та її взаємозв'язок з грошово-кредитною безпекою		2	2 10
Тема 12. Вплив валютного ринку на фінансову безпеку держави		2	2 8
Тема 13. Безпека банківської системи як складова фінансової безпеки держави		2	2 6
Тема 14. Суб'єкти та механізми гарантування фінансово-економічної безпеки держави		2	2 10
ЗАГ.:		30	30 120
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань студентів здійснюється через:		
	поточний контроль (50 балів) Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів : 1) усні відповіді на семінарських заняттях – 20 балів (дві оцінки на п'ятьох семінарських заняттях); 2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 20 балів; 3) відповідь на тестові завдання– 10 балів; Підсумковий контроль – іспит (червень 2024 р.): Письмова робота (в білеті по 4 питання, з яких перші три оцінюються максимально 15 балами, четверте (тестове) – 5 балів. Загальна кількість – 50 балів. Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за поточний та підсумковий види контролю.		

Вимоги до письмових робіт	Реферативна робота об'ємом 3-7 сторінок виконується на аркушах А – 4. Написання реферату передбачає вибір теми, підбір літератури, написання та захист роботи. У випадку глибокого розкриття актуальної проблематики з відображенням авторської позиції та літературним перекладом реферат оцінюється 20 балів; обґрунтоване розкриття теми з несуттєвими помилками – 15 – 18 балів; неповне розкриття теми з помилками у понятійному-категоріальному апараті – 12 – 14 балів; розкриття теми з проблематики віддаленої від політологічної 10-12 балів, високий рівень компілятивності, використання сумнівних джерел – 6 – 9 балів; розкриття лише одного аспекту досліджуваної теми з хибним відображенням політологічних понять – 0 – 6 бали.
Практичні заняття	Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так, • 5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається. • 4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями. • 3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність. • 2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установленний термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляється на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – іспит (червень 2024 р.): Письмова робота (в білеті по 4 питання, з яких перші три оцінюються максимально 15 балами, четверте (тестове) – 5 балів. Загальна кількість – 50 балів. Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за поточний та підсумковий види контролю.
8. Політика навчальної дисципліни	
Студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. <u>Академічна доброчесність:</u> Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. <u>Відвідування занять:</u>	

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udey, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

9. Рекомендована література

1. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянчук та ін. / за заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
2. Доцяк І. Економічна безпека України в умовах війни // Криза сучасної системи міжнародної безпеки: українська формула миру. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 21 квітня 2023 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик. Л: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2023. 145 с., с.51-54
3. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серeda В.В., Занора В.О., Бісєвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.
4. Карлін М. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Київ: Кондор. 2020. 416 с.
5. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.

6. Наконечна Н. В. Ризики та загрози фінансовій безпеці України. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. Львів : ЛьвДУВС, 2012. Вип. 2. С. 90–95.
7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Закон України Голос України від 22.12.2022р.№ 361-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
8. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>«».
9. Сухоруков А. І., Мошенський С. З., Петрук О. М. Національна економічна безпека : навч. посіб. / за ред. А. І. Сухорукова. Житомир : ПП «Рута», 2010. 384 с.
10. Тенденції тіньової економіки в Україні у 2018 році. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
11. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук ; за ред. Т. Г. Васильціва. Львів : Видавництво, 2012. 386 с.

Викладач _____ Ігор ДОЦЯК